

Vattenråd Sege å

2009-03-24 (rev 2010-03-19)

med stadgar antagna av Vattendragsförbundets årsstämmor 24 april och 24 november 2009

på uppdrag av
Segeåns Vattendragsförbund

Ekolog
gruppen

Vattenråd Sege å

Rapporten är upprättad av: Karl Holmström
Granskning: Torbjörn Davidsson

Uppdragsgivare: Segeåns Vattendragsförbund

Omslagsbild: Fjällfotasjön, juni 2003. Foto: Jan Pröjts, Ekologgruppen

Landskrona 2009-03-24
(rev 2010-03-19)
EKOLOGGRUPPEN

Totalt antal sidor i dokumentet (inkl omslag): 17
Utskriftsversion: 10-03-19
Wordfil: Vattenråd_Segeå_rapport.doc

Innehållsförteckning

	sidan
Sammanfattning	3
Inledning	4
Bakgrund och motiv till samordnat vattenarbete	5
Vattenvårdsarbete.....	5
Vattenkontroll	6
Forum för samverkan och samråd	6
Varför vattenråd?	7
Förslag - ändring av Vattendragsförbundet	9
Utgångspunkter och förutsättningar	9
Uppdaterat vattendragsförbund	10
Organisationsnamn.....	10
Geografisk avgränsning.....	10
Verksamhet - arbetsuppgifter	11
Organisation	11
Finansiering.....	13
Tidsplan och bekräftelse av vattenråd	13
Stadgar	14

Bilagor

Bilaga 1 – Den nya vattenförvaltningen

Sammanfattning

Den nya vattenförvaltningen i Sverige rekommenderar ett delvis nytt och breddat sätt att arbeta med våra vattenmiljöer. Till vattenmiljöer räknas i detta sammanhang vattendrag, sjöar, grundvatten och kustvatten. Målsättningarna för vattenförvaltningen är att uppnå god biologisk, kemisk och hydromorfologisk status och för grundvattnet även god kvantitativ status. För planering och genomförande av de åtgärder som behövs för att nå målen ställs krav på öppenhet och möjlighet till delaktighet från myndigheter och olika aktörer som bor och verkar inom respektive område. För att samla olika nyttjare och intressenter i ett avrinningsområde föreslås bildning av vattenråd.

För vattenmyndigheten, som har det övergripande ansvaret för vattenförvaltningen, innebär bildande av vattenråd att samrådsarbetet för ett avrinningsområde i huvudsak kan kanaliseras till en organisation. Samrådsarbetet bör därigenom kunna effektiviseras. För medlemmarna i ett vattenråd kan fördelarna vara att:

- Skapa bättre förutsättningar för att påverka vattenförvaltningen
- Skapa bredare samverkan i vattenvårdsarbetet
- Bättre ta tillvara kunskap och engagemang på ett lokalt plan
- Samla kompetensen kring vattenfrågor i ett gemensamt organ
- Förbättra förutsättningarna för att erhålla statliga bidrag

Diskussion om att bilda vattenråd har pågått inom Segeåns vattendragsförbund de senaste åren och olika utredningsförslag gällande framtida organisation har diskuterats. Det kan konstateras att Segeåns vattendragsförbund, både i sina stadgar och i sitt praktiska utövande, är en väl fungerande organisation som ligger mycket nära de beskrivningar som brukas ges för vad ett vattenråd är. Delar i organisationen kan dock utvecklas för att fullt ut anpassas till den nya vattenförvaltningen och de tankar som finns för vattenråd.

För att på det mest ändamålsenliga sättet förena ambitionerna med vattenråd och det väl fungerande vattendragsförbundet, föreslås att förbundet behålls men att verksamheten vidgas något. För att detta ska kunna ske behövs vissa ändringar av stadgarna. De stadgeändringar som förslås gäller:

- Namnändring. Förbundet förslås tills vidare heta *Segeåns Vattendragsförbund & Vattenråd*.
- Vidgad medlemskrets och antal intressen representerade i styrelsen. Styrelseledamöter som representerar jordbruksorganisationer samt fiskevårds och/eller naturvårdsintressen tillförs.
- Utvidgning av det geografiska verksamhetsområdet. Alnarpsåns avrinningsområde inom Burlövs och Staffanstorps kommuner belägen i ”kilen” mot Höjeåns avrinningsområde tillförs. I områdets vattenmiljöer inbegrips både yt- och grundvatten.
- Förtydligande av arbetsuppgifter. Samrådsfunktionen gentemot vattenmyndigheten specificeras och uppgiften med att samordna och genomföra vattenvårdsåtgärder förtydligas.
- Möjligheten att hantera/administrera särskilda verksamheter förbättras. Organisationens stadgar ändras så att dessa medger s k tilläggsstadgar för särskilda verksamheter (t ex Segeå-projektet och den samordnade vattenkontrollverksamheten), för att vid behov kunna reglera detaljer i genomförandeorganisation, ekonomisk redovisning och röstetal i frågor som har ekonomisk betydelse.

Ändring av stadgarna kräver att ändringsförslagen antas på två på varandra följande stämmor, varav minst en ska vara ordinarie årsstämma. Möjlighet finns att fatta beslut vid planerad årsstämma i april 2009 och extra stämma senare detta år. För att inte onödigt komplicera redovisningen för verksamheten under innevarande år föreslås att stadgeändringarna börjar gälla den 1 januari 2010. Detta datum sammanfaller också med förslaget till fortsatt vattenvårdsarbete inom Segeå-projektet och det nya samarbetsavtalet mellan deltagande kommuner.

Inledning

Diskussion om att bilda ett vattenråd för Segeåns avrinningsområde har pågått sedan några år tillbaka. Segeåns Vattendragsförbund och Svedala kommun har genomfört olika utredningar och tagit fram förslag till olika lösningar. Det framtagna materialet har bl a dokumenterats i: *Förstudie Segeåns Vattenråd* (utkast Christel Strömsholm Trulsson, februari 2007), *Segeå vattenråd – Kort bakgrund och förslag på organisation* (Emma Wendt 2007), *Vattenråd – Förslag till samarbetsavtal* (januari 2008) och *Minnesanteckningar – Uppsamlingsmöte för Segeå Vattenråd 2008-02-25* (Emma Wendt)

Parallellt med utredningen om vattenrådsbildning har förslag tagits fram gällande fortsatt vattenvårdsarbete: *Handlingsprogram för Segeå-projektet 2010-2018, Etapp 4-6*. (Ekologgruppen, mars 2008, rev mars 2009). Till handlingsprogrammet har också tagits fram förslag till samarbetsavtal med kostnadsfördelning mellan kommunerna i Segeå-projektet. Handlingsprogram och samarbetsavtal för Segeå-projektet har skickats ut på remiss till de sju kommuner som idag medverkar i Segeå-projektet.

En viktig synpunkt har inkommit från kommunstyrelsen i Malmö stad som uttryckt att relationen mellan ett framtida vattenråd och Segeå-projektet är dåligt belyst och att man bör utreda organisationen av fortsatt arbete ytterligare för att undvika dubbla organisationer med oklara roller och risk för dubbelarbete.

Denna utredning har tagits fram på uppdrag av Segeåns vattendragsförbund. Målsättningen för arbetet har varit att försöka göra organisationen kring det samordnade vattenarbetet enkel. Den nya samarbetsformen Vattenråd, som ingår som önskvärd del i den nya vattenförvaltningen, har varit utgångspunkten för den framtida organisationen. En lika tung utgångspunkt har samtidigt varit att försöka ta till vara erfarenheterna från vattendragsförbundets framgångsrika arbete och inte förlora det engagemang och den flexibilitet som utvecklats i denna organisation.

Havgårdssjön 2008

Bakgrund och motiv till samordnat vattenarbete

Vattenvårdsarbete

I *Handlingsprogram för Segeå-projektet 2010-2018, Etapp 4-6* (Ekologgruppen 2008) redovisas de miljöproblem som, trots många vattenvårdsåtgärder, kvarstår i Segeåns avrinningsområde och utanför liggande kustvatten.

Nationellt förs vattenvårdsarbetet framåt av framför allt tre drivkrafter:

- Miljökvalitetsmålen antagna av Sveriges riksdag (många mål berör våra vattenmiljöer, t ex miljömålen om *Ingen övergödning*, *Myllrande våtmarker*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Hav i balans*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Grundvatten av god kvalitet* etc)
- Sveriges internationella åtaganden i HELCOM och åtgärdsplanen *Baltic Sea Action Plan* (BSAP)¹, som även omfattar Öresund och dess tillrinningsområden (t ex Sege å)
- EU's Vattendirektiv (2000/60/EG) och den i svensk lag införda vattenförvaltningsförordningen (2004:660), som ställer krav på att våra vatten ska uppnå god vattenstatus

Andra betydelsefulla riktlinjer som rör vattenarbetet är EU's översvämningsdirektiv (2007/60/EG), nitratdirektiv (91/676/EG) och fågel-, art- och habitatdirektiven (79/409/EEC respektive 92/43/EEG). De senare direktiven rör arbetet med biologisk mångfald och i det sammanhanget bör även de nationella åtgärdsprogrammen för hotade arter nämnas. För de nationella miljökvalitetsmålen, som även finns nedbrutna till länsnivå, konstateras både på nationell- och länsnivå, att mycket återstår att göra för att nå upp till målen. För att klara HELCOM-åtagandena med minskad tillförsel av näring från landområdena, krävs omfattande åtgärder, bl a med fler våtmarker. I de nyligen redovisade förslagen från vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt konstateras att ingen av de klassade vattendragen eller sjöarna inom Segeåns avrinningsområde når upp till god ekologisk status, vilket är den föreslagna miljökvalitetsnormen.

Exempel från miljömålarbetet kring vatten i Skåne

Utvärdering av miljömålet "Ingen övergödning" för Skåne län:

"Stora ansträngningar har gjorts de senaste årtiondena för att minska närsalttransporterna till havet. För fosfor har de minskat kontinuerligt sedan 1995 och kvävehalterna ökar inte längre utan tenderar att minska. Någon tydlig förbättring av miljötillståndet syns ändå inte. Kraftiga åtgärder krävs och målet är mycket svårt att nå."

Utvärdering av miljömålet "Myllrande våtmarker delmål 3" för Skåne län:

Målet om 2 500 hektar nya våtmarker i odlingslandskapet är mycket svårt att nå till 2010 eftersom endast 890 hektar har anlagts mellan 2000 och 2006.

De regionala miljömålen och delmålen och utvärdering av dessa finns att läsa i sin helhet på länsstyrelsens hemsida:

<http://www.m.lst.se/m/amnen/miljomal/>

Tillsammans rör de olika miljömålen många olika typer av miljöproblem och behov kopplade till vattenmiljöerna. Detta innebär att de fortsatta åtgärdsinsatserna berör många olika aktörer, och intressenter. Åtgärderna måste också spänna över en stor bredd av olika åtgärdstyper med flera olika målsättningar. De övergripande målen kan sammanfattas i följande punkter:

- God ekologisk och kemisk status i Segeåns vattenförekomster

¹ Naturvårdsverket 2008. *Sveriges åtaganden i Baltic Sea Action Plan*. Delrapport. Rapport 5830.

- Minskade halter av övergödande och förorenande ämnen i områdets vattendrag, sjöar och grundvatten, samt minskad uttransport av näringsämnen till Öresund
- Ökad biologisk mångfald i och i anknytning till områdets vattenmiljöer
- Ökad areal och ökad tillgänglighet till vattennära rekreativmiljöer
- Minskad hydromorfologisk påverkan

Ett brett åtgärdsarbete kommer att beröra många olika aktörer och intressen. Ett vattenråd bedöms i detta sammanhang kunna bli det nav för samordning och samarbete som ett sådant arbete kommer att kräva.

Vattenkontroll

Utöver olika typer av vattenvårdsåtgärder kommer det fortsatt finnas ett stort behov av att mäta och följa upp kemiska och biologiska förhållanden i vattenmiljöerna. Miljöbalken ställer t ex krav på att verksamheter som kan medföra olägenheter för miljön ska kontrolleras. Stora behov av vattenkontroll finns också inom vattenförvaltningen där underlaget för statusklassning av såväl s k vattenförekomster (större vattendrag och sjöar) och s k övriga vatten till stora delar är bristfälligt. Fortsatt vattenvårdsarbete bör också följas av uppföljande kontroll så att en återkoppling kan ske mellan vattenvårdsåtgärd och effekter i vattenmiljön. Detta har stor pedagogisk betydelse och är också avgörande för planering av kompletterande vattenvårdsåtgärder.

Forum för samverkan och samråd

För att vattenvårdsarbetet ska bli framgångsrikt är det viktigt att olika aktörer möts och i görligaste mån kan samordna olika verksamheter. I andra fall handlar det i första hand om förståelse för varandras intressen och att olika hänsyn tas så att inte onödig skada uppkommer på vattenmiljön. Samverkan i ett vattenråd kan vara ett lämpligt forum för behövlig samordning och samverkan för beskrivna ändamål.

EU's ramdirektiv för vatten och den nya vattenförvaltningen i Sverige innebär en helt ny struktur för det fortsatta vattenarbetet. Arbetet leds av vattenmyndigheterna. Segeåns vattensystem tillhör i detta sammanhang Södra Östersjöns Vattendistrikt. Vattenmyndigheten för detta vattendistrikt har sitt säte i Kalmar. Arbetet med vattenförvaltningen syftar till att uppnå god ekologisk och kemisk status i våra vatten. För att nå dit har vattenmyndigheten redovisat förslag till förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer för distriktets vattenförekomster. Vattenmyndigheten önskar samråda om de förslag som redovisats och som framöver kommer att presenteras. Vattenråd, med kunskap om lokala förhållanden och som representerar områdets aktörer och intressen, är den samrådspart som vattenförvaltningen ser som bäst lämpad för ändamålet. Mer om den nya vattenförvaltningen, vattenmyndigheten och allmänt om vattenråd redovisas i bilaga 1.

Varför vattenråd?

Det finns inga krav på att vattenråd måste bildas för alla avrinningsområden. Däremot finns det i vattenförvaltningsförordningen en särskild samverkansparagraf (2 kap. 4 §), som ställer tydliga krav på vattenmyndigheten beträffande samverkan och samråd. Enligt denna paragraf skall vattenmyndigheten:

- Samråda med de myndigheter, kommuner, organisationer, verksamhetsutövare och enskilda som berörs innan beslut fattas om kvalitetskrav, förvaltningsplaner, åtgärdsprogram eller i övriga frågor av större betydelse.
- Planera sitt arbete så att det möjliggör och uppmuntrar till deltagande av alla som berörs av vattenförvaltningen.

För att effektivisera detta arbete är det vattenmyndighetens önskan att ett vattenråd, där alla ovan nämnda aktörer ingår bildas för varje avrinningsområde. Därmed behöver vattenmyndigheten endast vända sig till en lokal samrådspart i varje avrinningsområde vilket väsentligt underlättar myndighetens arbete. Vattenmyndigheten och länsstyrelsen arbetar också aktivt med att bistå lokala aktörer i bildandet av vattenråd.

För rådets medlemmar finns också fördelar i form av bättre möjligheter att påverka vattenförvaltningen. Bland annat kommer vattenråden att ges möjlighet att på ett tidigt stadium delta i diskussioner och förberedelser om hur vattenresurser ska hanteras. Vidare kan samrådsyttranden få större tyngd om de framförs genom ett vattenråd, förutsatt att enighet uppnås inom rådet.

För medlemmarna i vattenrådet finns också rationaliseringsvinster att hämta. Istället för att varje medlem utarbetar enskilda yttranden, synpunkter och förslag till vattenmyndigheten kan detta göras gemensamt genom vattenrådet. En ytterligare fördel är att kompetensen kring vattenfrågor inom avrinningsområdet samlas i ett gemensamt organ. Den bredare samverkan som kommer att ske inom rådet bör också leda till ökad förståelse för miljöproblemen i våra vatten, en bredare uppslutning kring vattenvårdsarbetet och därmed ökade möjligheter att uppnå bättre vattenkvalitet.

Nyttan för medlemmarna med att bilda ett vattenråd:

- Bättre förutsättningar att påverka vattenförvaltningen
- Bättre möjligheter för vattenvårdsarbete genom bredare samverkan
- Bättre möjligheter att ta tillvara kunskap och engagemang på ett lokalt plan
- Kompetensen kring vattenfrågor samlas i ett gemensamt organ
- Effektivare samrådsprocess för alla parter

Forskarna är tydliga – vattenmiljön vinner på samverkan

I rapporten Hållbar vattenförvaltning (VASTRA 2004) är forskarna eniga ".....inga vattenförbättrande åtgärder kan komma till stånd utan fungerande samarbete mellan berörda parter." Grundläggande i detta resonemang är att vatten är en rörlig resurs som nyttjas och utnyttjas av många olika parter inom ett avrinningsområde. Vidare framhålls att större inflytande från lokala aktörer som samverkar troligen leder till mer kvalificerade beslutsunderlag och därmed kostnadseffektivare åtgärder, till skillnad mot om åtgärderna genomförs med en central styrning.

Kommande lagstiftning driver på samverkan?

Med dagens lagstiftning kommer vissa verksamhetsutövare att få krav på sig, se ovan, med hänvisning till gällande miljökvalitetsnormer. Möjliga vägar att via lagstiftning även nå övriga förorenare i ett område har prövats bl.a i SOU 2005:133. Där föreslogs bl.a. att man i ett område där miljökvalitetsnormer riskerar att överskridas skall få möjlighet att i samband med fastställandet av åtgärdsprogram införa ett åtgärdsområde till vilket föreskrifter kan beslutas som påverkar den enskilda utsläpparen. Detta förslag genomfördes dock inte. Just nu tycks man vilja pröva hur genomförandet av de första åtgärdsplanerna fungerar i förhållande till dagens lagstiftning, så att en ny genomarbetning och anpassning av lagstiftningen kan genomföras med erfarenhet från vilka lagliga instrument som borde finnas för att genomföra åtgärdsplanerna. Enligt ovanstående utredning är nuvarande reglering i miljöbalken om genomförande av miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram otillräcklig för att på ett säkert och tydligt sätt genomföra de EU-direktiv som föreskriver bindande miljökvalitetsnormer.

Var lagstiftningen slutligen kommer att landa är idag osäkert. Möjligheten att kunna påverka utformningen av lagstiftningen kring kopplingen mellan åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer bör dock vara en drivkraft för olika intressenter inom ett avrinningsområde att samverka. Genom att samverka inom t.ex ett vattenråd finns en möjlighet att med betydligt större tyngd än som enskild kunna påverka framtida lagstiftning.

I kapitlet *Bakgrund och motiv till samordnat vattenarbete* redovisas ytterligare skäl till vattenarbete i form av vattenråd.

Spångholmsbäcken 2006.

Förslag - ändring av Vattendragsförbundet

Utgångspunkter och förutsättningar

Målet för den nya vattenförvaltningen är att ha ett **helhetsperspektiv** på vattenarbetet. I detta ligger bl a att det är önskvärt att allt vatten, dvs vattendrag, sjöar, grundvatten och kustvatten ingår i arbetet. Det är också viktigt att förståelse och kunskap om hur olika vattenmiljöer, verksamheter och åtgärder påverkar varandra används vid planering och genomförande av åtgärder. Samverkan mellan olika aktörer och intressenter är en av grundtankarna med den nya vattenförvaltningen och arbete i vattenråd.

Segeåns vattendragförbund är, trots sin ålder på 20 år, att betrakta som en modern organisation. Både i gällande stadgar och, inte minst, i det praktiska agerandet finns en tydlig ambition till ett helhetsperspektiv. I Vattendragsförbundet finns idag representanter för kommuner, industrier och dikningsföretag. I förbundets vattenvårdsarbete inom Segeå-projektet medverkar LRF-representanter från olika kommuner i det praktiska planeringsarbetet. Aktiv samverkan finns med avrinningsområdets större dikningsföretag. Länsstyrelsen kallas till styrelsemöten och stämma.

Arbete med vattenkontroll och vattenvård har bedrivits under lång tid i Segeåns avrinningsområde. Segeåns Vattendragsförbund startade sin verksamhet 1988 och har haft som huvuduppgift att sköta det samordnade vattenkontrollprogrammet inom avrinningsområdet. Därtill arbetar förbundet med underhållsverksamhet, vilket innebär att visst ekonomiskt stöd kan sökas av dikningsföretagen för rensningsåtgärder och för miljöanpassade rensningsåtgärder i vattendragen. En tredje verksamhetsgren är projekt- eller åtgärdsverksamheten. Under 1990-talet genomfördes ett par större damm/våtmarksprojekt vid Torup och Skabersjö. Från och med år 2000 har åtgärdsverksamheten bedrivits av förbundets kommuner inom Segeåprojektet. Inom detta arbete har ett 30-tal damm- och våtmarksprojekt genomförts. Funktionen som samråds- och remissorgan för vattenrelaterade planer och program är också väletablerad inom förbundet. Vattendragsförbundet och Segeå-projektet har genom åren tagit fram en lång rad utredningar och undersökningar som underlag för fortsatt vattenkontroll och åtgärdsarbete.

Vattendragsförbundet redovisar årligen sitt arbete i en årsredovisning, innehållande beskrivning av bedriven verksamhet, ekonomisk redovisning och förslag till fortsatt arbete. En stor del av vattendragsförbundets verksamhet presenteras på hemsidan: www.segea.se.

Segeåns Vattendragsförbund, medlemmar 2008

Kommuner

Burlövs kommun

Lunds kommun

Malmö Stad

Staffanstorps kommun

Svedala kommun

Vellinge kommun

Trelleborgs kommun

Statliga verk

Lufftartsverket (Sturup)

Företag

Kronoslätts Företagspark AB

Danisco Sugar AB

Sandviken AB

EON Värme Sverige AB

SYSAV

Kronoslätts Företagspark AB

Akzo Nobel Decorative Coating AB

Dikningsföretag

Segeå-Torrebergabäcken 1889-91

Segeå 1895

Segeå 1929

Segeå 1951

Nedre Segeån 1977

Uppdaterat vattendragsförbund

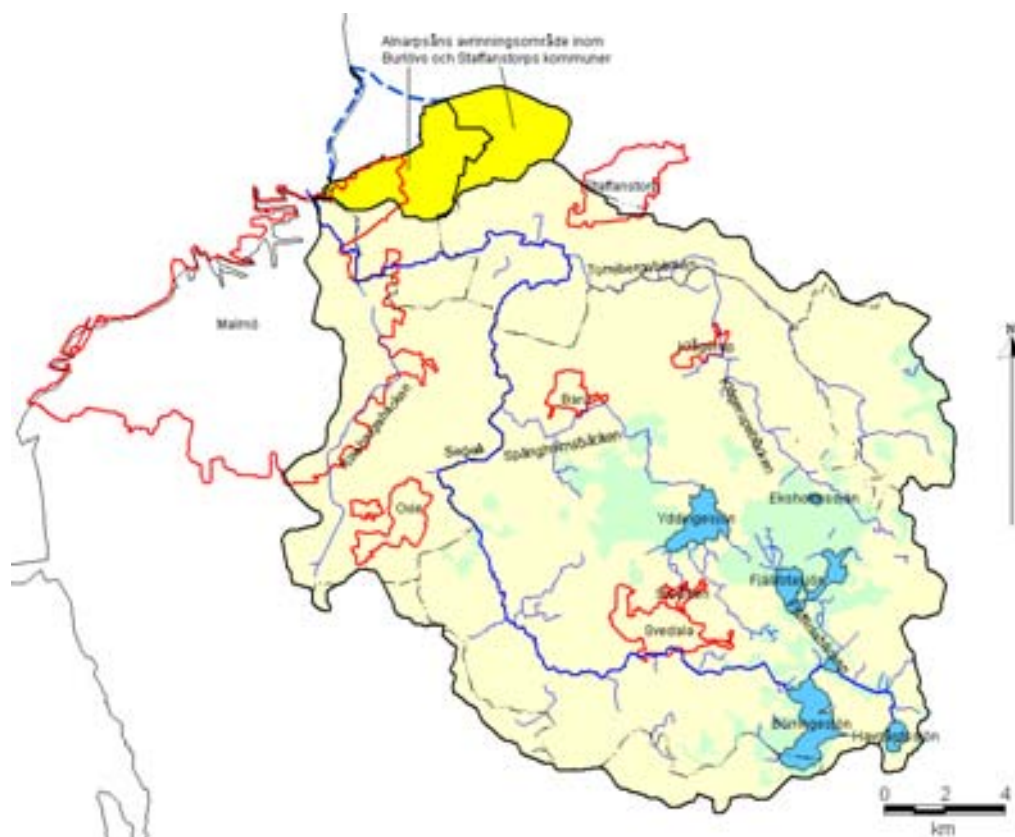
Mot den bakgrund som redovisats ovan föreslås att Segeåns Vattendragsförbund behålls som organisation. Justeringar av stadgar och verksamhet bör dock genomföras så att förbundet fullt ut anpassas till den nya vattenförvaltningen och de krav som kan ställas på en organisation som ska bära beteckningen vattenråd. Nedan redovisas förslag till ändringar. Faktiska stadgeändringar redovisas i kapitel *Gällande stadgar och förslag till ändringar*.

Organisationsnamn

Ett naturligt namn för ett uppdaterat vattendragsförbund kan tyckas vara Segeåns Vattenråd. Segeåns Vattendragsförbund är dock väl inarbetat som organisationsnamn. Allmänhet och många organisationer bedöms inte heller känna till den nya vattenförvaltningen och de många nya beteckningar och termer som följer av denna. Tills vidare föreslås därför att organisationen kallas *Segeåns Vattendragsförbund & Vattenråd*.

Geografisk avgränsning

Vattenmyndigheten och länsstyrelsen ser gärna att de skiljelinjerna mellan de större avrinningsområdena införlivas i de vattenråd som bildas. Segeåns Vattendragsförbund har genom Segeå-projektet redan påbörjat planering av våtmarker i kilen mellan Segeåns och Højeåns avrinningsområde och i det föreslagna handlingsprogrammet för Segeå-projektets etapp 4-6, med start 2010, föreslås att delar av denna kil ingår i verksamhetsområdet. Detsamma föreslås här även för förbundets och vattenrådets verksamhet. De delar av kilen som föreslås ingå är Alnarpsåns avrinningsområde inom Burlövs och Staffanstorps kommuner. De delar som ligger inom Lomma kommun föreslås tillhöra Højeåns Vattenråd.

Figur 1. Förslag till geografiskt verksamhetsområde för Segeåns Vattendragsförbund & Vattenråd.

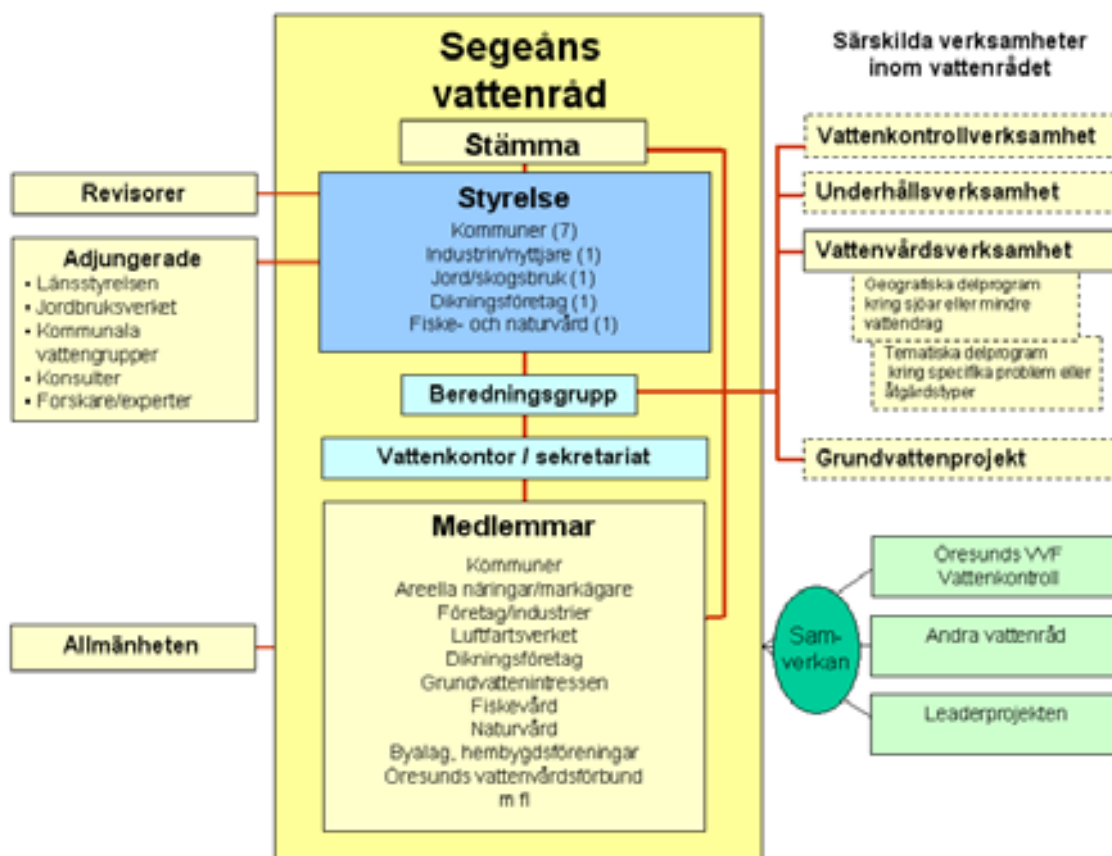
Beträffande utanförliggande kustvatten i Öresund föreslås samverkan och fortsatt medlemskap i Öresunds Vattenvårdsförbund, men att eget arbete med den marina miljön tills vidare lämnas utanför vattendragsförbundets och vattenrådets verksamhet.

Verksamhet - arbetsuppgifter

Verksamheten har redan idag stor bredd. Komplettering föreslås så att även arbete med grundvattenfrågor ryms. Vidare bör förtydligas att samråds- och remissverksamheten också omfattar det material som kommer från vattenmyndigheten och länsstyrelsen. Även den sedan länge praktiskt utövade uppgiften med att samordna och genomföra vattenvårdsåtgärder förtydligas.

Organisation

Segeåns Vattendragsförbund har redan idag en bred förankring bland de aktörer och intressenter som finns inom det geografiska verksamhetsområdet. I praktiken är denna förankring större än vad som framgår av förbundets stadgar. För att återspegla verkligheten och för att bredda organisationen ytterligare bör ambitionen vara att få in representanter från de areella näringarna (LRF, Jordägarförbundet och Skogsägarna) bland medlemmarna liksom representanter för grundvatten-, naturvårdsföreningar och fiskevårdsintressen (sport- och yrkesfiske).

Figur 2. Förslag till organisationsschema för utvecklat vattendragsförbund och vattenråd för Segeå.

Styrelsen, som idag har representanter för kommunerna, dikningsföretagen (vattenregleringsföretagen) och industrin, föreslås utvidgas så att även jordbruks/skogsbruksorganisation och naturvård/ fiskevård representeras.

Förslag till utökad medlemsskara och utvidgad styrelse samt kontakter med olika samverkansorgan illustreras i figur 1. Kontakter med allmänheten kan ske genom särskilda informationsmöten, information via media och hemsida samt genom kommunernas vattengrupper. I vattenvårdsarbetet sker direkt kontakt med de markägare och organisation som berörs av olika åtgärdsförslag.

Det uppdaterade förbundet och vattenrådet kan ses som en **paraplyorganisation** för de olika typer av vattenarbete som bedrivs inom det geografiska verksamhetsområdet. Beroende på vilken verksamhet som ska bedrivas kan det finnas behov av att reglera finansiering, röstetal och ekonomisk redovisning för sådan verksamhet. I förslag till stadgeändringar föreslås därför att s k **tilläggsstadgar** får biläggas stadgarna för att reglera sådan **särskild verksamhet**. Exempel på sådana särskilda verksamheter är vattenkontrollverksamheten och vattenvårdsverksamheten inom Segeå-projektet. Principen är här att de som finansierar viss verksamhet också har den formella beslutsrätten över densamma. Den breddade organisationen får dock en viktig betydelse på så sätt att alla har rätt att yttra sig och diskutera de frågor som behandlas. I praktiken torde röstning om olika frågor utgöra undantag och ser man tillbaka är det osäkert om någon fråga i förbundet någonsin avgjorts genom röstning.

Styrelsen föreslås få rätt att utse de arbetsutskott som den ser behov av. Likaså skall olika arbetsgrupper kunna utses vid behov. Både arbetsutskott och arbetsgrupper syftar till att hjälpa styrelsen att hantera olika större frågor och verksamhetsgrenar.

Figur 3. Illustration av Segeåns Vattendragsförbund & Vattenråds funktion som paraplyorganisation för olika verksamhetsgrenar. Gula rutor utgör exempel på tänkbara framtida verksamhetsgrenar.

Med förbundets och vattenrådets basverksamhet (figur 3) avses i första hand funktionen som samrådsforum, remissorgan och administrationen av mötesverksamhet.

Finansiering

Jämfört med nuvarande finansiering inom vattendragsförbundet föreslås egentligen inga förändringar. Styrelsen föreslår stämman vilka avgifter som ska tas ut av olika medlemmar för olika verksamheter, t ex den samordnade vattenkontrollen. Den kommunala finansieringen av Segeå-projektet regleras av ett särskilt samarbetsavtal mellan kommunerna. För den tillkommande verksamheten som följer av anpassningen till vattenförvaltningen, med bredare representation och arbete med samråd kring de handlingar vattenmyndigheten önskar, ger kommunerna ett ökat bidrag enligt särskild överenskommelse. Visst statligt bidrag kan också erhållas från vattenmyndigheten när avtal om sådant träffats.

För många av verksamheterna, t ex vattenkontroll och planering och genomförande av olika vattenvårdsåtgärder bedöms de statliga bidragen att öka den närmsta tiden. Hur de olika pågående utredningarna om avgiftssystem inom vattenförvaltningen och finansieringen av åtgärder kopplade till Sveriges Östersjöåtaganden inom HELCOM faller ut är dock osäkert idag.

Tidsplan och bekräftelse av vattenråd

För att vattendragsförbundet ska kunna genomföra förslagna förändringar behövs ändringar av stadgarna. Detta kräver att ändringsförslagen antas på två på varandra följande stämmor, varav minst en ska vara ordinarie årsstämma. Möjlighet finns att fatta beslut vid planerad årsstämma i april 2009 och extra stämma senare detta år. För att inte onödigt komplicera redovisningen för verksamheten under innevarande år föreslås att stadgeändringarna börjar gälla den 1 januari 2010. Detta datum sammanfaller också med förslaget till fortsatt vattenvårdsarbete inom Segeå-projektet och det nya samarbetsavtalet mellan deltagande kommuner.

Innan stadgeändringar läggs fast bör länsstyrelsen godkänna förslagen så att organisationen godkänns som vattenråd. Efter det att stadgeändringarna beslutats skickas informationen till vattenmyndigheten som ska bekräfta och registrera organisationen som vattenråd.

Stadgar

För Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd

I stadgarna, inklusive bilagor, nedan benämns organisationen enbart Segeåns Vattenråd eller Vattenrådet.

Stadgarna har antagits vid konstituerande sammanträde den 22 januari 1988 och reviderats vid förbundsstämma den 21 maj 1991, vid extra förbundsstämma den 27 september 1991, vid årsstämma den 24 april 2009 och vid extra stämma den 24 november 2009.

§ 1 Ändamål

Segeåns Vattenråd utgör en sammanslutning mellan kommuner, industrier, vattenregleringsföretag och övriga, vilka är beroende av eller har intresse i Segeåns vattensystems vård och utnyttjande.

Vattenrådets ändamål är:

- att övervaka vården och utnyttjandet av Segeåns vattensystem inom verksamhetsområdet till kommunernas, industrins, jord- och skogsbrukets, fiskets, naturvårdens och det rörliga friluftslivets intressen
- att initiera erforderliga planerings- och åtgärdsinsatser för områdets vattenmiljöer och vid behov administrera sådan verksamhet samt
- att vara samverkans-, kontakt- och rådgivande organ angående kontroll, vård och utnyttjande av verksamhetsområdets vattenmiljöer.

Ovanstående punkter omfattar både yt- och grundvatten.

§ 2 Verksamhetsområde

Vattenrådets verksamhetsområde sammanfaller geografiskt med Segeåns totala avrinningsområde samt de delar av Alnarpsåns avrinningsområde som ligger inom Burlövs och Staffanstorps kommuner.

Med Segeåns vattensystem avses i den följande texten yt- och grundvatten inom Segeåns- och Alnarpsåns avrinningsområden enligt föregående stycke.

Verksamhetsområdet kan ändras efter beslut av ordinarie förbundsstämma.

§ 3 Arbetsuppgifter

Förbundets arbetsuppgifter omfattar:

- att verka för att Segeåns vattensystem utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt,
- att verka för att Segeåns vattensystems karaktär bibehålls och i mån av behov förbättras,
- att utföra kontinuerlig kontroll av vattensystemets tillstånd, föroreningsbelastning och föroreningstransport samt annan miljöövervakning vid behov,
- att initiera, samordna och genomföra åtgärder som reducerar föroreningsbelastning och ogynnsam hydrologisk påverkan samt främjar biologisk mångfald och rekreationsintressen i och vid vattenmiljöerna,
- att samordna och uppfölja rensnings- och underhållsåtgärder i vattensystemet
- att vara samråds- och remissorgan i frågor som berör vatten gentemot vattenmyndigheten, länsstyrelsen och kommunerna

- att delta i Öresunds vattenvårdsförbund
- att verka för att villkoren i meddelade beslut som rör vattensystemet uppfylls, samt
- att initiera eller vidta de utredningar som erfordras som underlag för att lösa ovannämnda uppgifter.

Arbetsuppgifterna utförs i mån av resurser.

§ 4 Medlemskap

Vattenrådets medlemmar är kommuner, industrier, vattenregleringsföretag och övriga, vilka är beroende av eller har intresse i Segeåns vattensystems vård och utnyttjande.

Ansökan om medlemskap i vattenrådet skall göras skriftligen till vattenrådets styrelse, som avgör om ansökan skall bifallas. Ansökan skall innehålla förbindelse att ikläda sig i dessa stadgar angivna skyldigheter.

Medlem är skyldig att efter anmaning före februari månads utgång till vattenrådet erlægga de avgifter som medlem äger kännedom om och som begärs av vattenrådet.

Medlemskap erhålls för en tid av tre år från dagen för inträde. För medlem, som ej anmält utträde ur vattenrådet, förlängs medlemstiden med två år i sänder.

Medlem, som önskar utträda ur vattenrådet, har att göra skriftlig anmälan härom till vattenrådets styrelse. Utträdet äger rum vid den tid för räkenskapsavslutning som inträffar tidigast sex månader efter det att anmälan inkom.

Medlem, som utträtt eller uteslutits ur vattenrådet, äger ej rätt till vattenrådets tillgångar.

§ 5 Organisation

Vattenrådet har följande organisation:

- Stämman
- Styrelsen
- Revisorer

För att fullgöra ändamålet med vattenrådets verksamhet och för att lösa de därmed förknippade arbetsuppgifterna har vattenrådet ett sekretariat. Styrelsen äger rätt att tillsätta arbetsutskott och arbetsgrupper vid behov.

§ 6 Stämman

Ordinarie stämman hålls årligen före maj månads utgång på tid och plats som styrelsen bestämmer.

Extra förbundsstämma skall hållas om en eller flera medlemmar skriftligen yrkar detta eller om styrelsen finner det motiverat.

Kallelse till ordinarie stämman skall utsändas senast 30 dagar före stämman och till extra stämman senast 24 dagar före stämman.

Till kallelse skall fogas föredragningslista.

Till ordinarie stämman skall även fogas förvaltnings-, års- och revisionsberättelse samt arbetsplan, kostnadsbudget och förslag till utdebitering för kommande verksamhetsår.

Vattenrådets verksamhetsår och räkenskapsår sammanfaller med kalenderåret.

Vid ordinarie stämman, som öppnas av styrelsen ordförande, skall följande ärenden förekomma till behandling:

1. Val av ordförande att leda förhandlingarna
2. Justering av röstlängd vid sammanträdet
3. Val av två personer att jämte ordföranden justera stämmans protokoll
4. Föredragning av styrelsens och revisorernas berättelser
5. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för det verksamhetsår berättelsen avser
6. Fastställande av förbundets balansräkning med medelsdisposition
7. Val av ledamöter i styrelsen och ersättare för dessa
8. Val av ordförande och vice ordförande i styrelsen
9. Val av revisorer och ersättare för dessa
10. Val av representant jämte ersättare i Öresunds vattenvårdsförbund
11. Av styrelsen uppgjord arbetsplan och kostnadsbudget för det kommande verksamhetsåret
12. Av styrelsen uppgjort förslag till utdebitering hos medlemmarna
13. Ärenden som av styrelsen eller av medlem hänskjutits till stämman

Vid stämman representeras varje medlem av en för verksamhetsår utsedd ordinarie ledamot, som också ska tjänstgöra som kontaktman med styrelsen och dess verksamhet. För den ordinarie ledamoten utses en personlig ersättare. Uppgift om av vald medlem och ersättare skall senast den 1 januari skriftligen meddelas vattenrådets styrelse.

Vid stämman äger medlemmarnas ordinarie ledamöter och ersättare, styrelsen, länsstyrelsen och de övriga, som styrelsen beslutar inbjuda, rätt att delta.

Vid stämman har varje medlem en röst. Beslut fattas med enkel majoritet. Inom ramen för dessa stadgar kan årsstämman besluta om att bilägga tilläggsstadgar som rör särskild verksamhet. I fråga som är av ekonomisk betydelse och som rör särskild verksamhet skall endast medlemmar som finansierar ifrågasvarande verksamhet ha rätt att rösta. Vid lika röstetal har ordförande utslagsröst, dock att vid val lotten avgör.

Protokoll från stämman tillställs efter justering varje medlem och styrelsen.

Stämman är beslutsmässig, då minst hälften av antalet medlemmar i vattenrådet är närvarande.

§ 7 Styrelse

Styrelsen, som är vattenrådets förvaltande organ, skall bestå av 11 ledamöter, fördelade på medlemmarna enligt följande:

Burlövs kommun	1
Lunds kommun	1
Malmö kommun	1
Staffanstorps kommun	1
Svedala kommun	1
Trelleborgs kommun	1
Vellinge kommun	1
Industrier	1
Jordbruk/skogsbruk (LRF, Jordägarförbundet, skogsägarna)	1
Vattenregleringsföretag - dikningsföretag	1
Fiskevård, naturvård	1

För ordinarie ledamot utses en personlig ersättare. Medlemmarna nominerar sina egna representanter.

Styrelsen väljs på ordinarie stämma. Av ledamöterna väljs vid första stämman högst hälften för ett år och övriga för två år. Vid följande stämmor väljs ledamöter för två år.

Stämman väljer bland styrelseledamöterna ordförande och vice ordförande. Ordförandeposten skall innehas av kommunrepresentant. Styrelsen utser inom eller utom sig sekreterare och kassaförvaltare. Styrelsen utser vid behov arbetsutskott och arbetsgrupper. Arbetsutskott och arbetsgrupp för särskild verksamhet får regleras av tilläggsstadgar. Styrelsen utser den eller de personer som äger rätten att teckna vattenrådets firma.

Länsstyrelsen äger rätt att utse representanter att delta i styrelsemöten och stämma. Utsedda representanter erhåller kallelse. Styrelsen kan även kalla annan utomstående till styrelsemöte.

Styrelsen sammanträder minst två gånger årligen på ordförandes kallelse. Kallelsen skall ske skriftligen och senast tio dagar före sammanträde.

Styrelsen är beslutsmässig då minst hälften av antalet styrelsemedlemmar (eller deras ersättare) är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Varje ledamot har en röst och vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. I fråga som rör utdebitering av medel äger endast de ledamöter, som representerar medlemmar vilka omfattas av utdebiteringen, rätt att rösta. I fråga som är av ekonomisk betydelse som rör särskild verksamhet skall tilläggsstadgar tillämpas om sådana finns för ifrågavarande verksamhet.

Protokoll från styrelsemöte tillställs efter justering varje medlem och styrelsen.

Det ankommer på styrelsen att varje verksamhetsår utarbeta arbetsplan, kostnadsbudget och förslag för täckande av erforderliga utdebiteringar från medlemmarna. Dessutom skall styrelsen utarbeta förvaltnings- och årsberättelse. Handlingarna skall tillställas medlemmarna i samband med kallelsen till ordinarie stämma.

Räkenskaperna skall jämte styrelsens förvaltningsberättelse och däri införd resultaträkning samt balansräkning överlämnas till revisorerna för granskning.

Styrelsen kan överlåta på sakkunnig konsult eller tjänsteman att svara för sammanställning av resultat från utförda undersökningar och andra åtgärder, för upprättande av förslag till årsberättelse, arbetsplan, kostnadsbudget och årsavgifter samt annan löpande verksamhet i vattenrådet, som eljest faller under styrelsens eller dess arbetsutskotts ansvar.

§ 8 Arbetsutskott

Styrelsen har rätt att utse ett eller flera arbetsutskott vid behov. I utskotten ingår av styrelsen utsedda ledamöter jämte styrelsens sekreterare. Arbetsutskott för särskild verksamhet kan regleras av tilläggsstadgar.

Protokoll från sammanträden tillställs styrelsen efter justering.

Arbetsutskottet kan kalla andra att delta i arbetsutskottsmötena.

Arbetsutskottet sammanträder vid behov.

§ 9 Revision

Styrelsens ekonomiska förvaltning och förbundets räkenskaper skall granskas varje verksamhetsår av två revisorer, som jämte ersättare utses vid varje ordinarie stämma.

Revisorerna skall i sin berättelse till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen. Revisorernas berättelse skall föreligga senast den 1 april.

§ 10 Ansvarighet

För rådets skulder häftar endast rådets tillgångar inberäknat förfallna, ej betalda medlemsavgifter.

§ 11 Tvister

Tvister rörande tillämpningen och tolkningen av dessa stadgar skall avgöras av skiljemän enligt den vid tvistens uppkomst gällande lagen därom.

§ 12 Ändring av stadgar

Tilläggsstadgar, stadgar i bilaga, som ändras, tillförs eller tas bort och som rör särskild verksamhet beslutas på stämma med tillämpning av i § 6 angivet röstningsförfarande.

Ändring av stadgarna i övrigt skall, för att bli gällande, antas på två på varandra följande stämmor, varav minst en skall vara ordinarie.

§ 13 Upplösning av Vattenrådet

Vid upplösning av rådet skall inestående medel fördelas mellan medlemmarna i relation till insatta medel.

Tilläggsstadgar för särskilda verksamheter redovisas i bilagor:

- A Tilläggsstadgar för vattenvårdsverksamhet - Segeåprojektet
- B Tilläggsstadgar för vattenkontroll- och underhållsverksamhet

Bilaga A – Tilläggsstadgar för vattenvårdsverksamhet – Segeå-projektet etapp 4-6

Dessa stadgar reglerar planering och genomförande av den särskilda verksamheten Segeå-projektet etapp 4-6 i enlighet med mellan kommunerna upprättat samarbetsavtal.

§ A1 Röstetal och kostnadsfördelning

Röstetal hos kommunrepresentanter i vattenrådets styrelse skall följa principen ”en kommun – en röst” mellan de kommuner som deltar i Segeå-projektet.

Kostnadsfördelningen mellan kommunerna regleras av upprättat samarbetsavtal gällande Segeå-projektet.

§ A2 Ekonomisk redovisning

Bokföringen av den särskilda verksamheten Segeå-projektet skall genomföras på sådant sätt att ekonomisk ställning och bokslut skall kunna redovisas skilt från vattenrådets övriga verksamhet.

§ A3 Ansvarsförhållanden mellan kommuner och vattenråd

Vattenrådet är ansvarigt för genomförandet av Segeå-projektet i enlighet med upprättat samarbetsavtal mellan medverkande kommuner.

Respektive kommun ansvarar för upphandling av entreprenad och tecknande av avtal som berör geografiskt åtgärdsområde.

§ A4 Arbetsutskott/ledningsgrupp under vattenrådets styrelse

Vattenrådets styrelse äger rätt att utse ett arbetsutskott eller ledningsgrupp för den särskilda verksamheten Segeå-projektet. Ledningsgruppen för Segeå-projektet skall utses bland deltagande kommuner och ska bestå av minst tre ledamöter från olika kommuner. Ledningsgruppen skall i ärenden som berör en kommun som inte är representerad i ledningsgruppen knyta till sig en representant från den aktuella kommunen. Ledningsgruppen äger rätt att kalla utomstående till möten.

§ A5 Arbetsgrupp under vattenrådets beredningsgrupp

Vattenrådets styrelse skall utse en arbetsgrupp med uppgift att arbeta med den löpande handläggningen och för beredande av ärenden till ledningsgruppen för Segeå-projektet. Arbetsgruppen utses bland tjänstemän i berörda kommuner. Arbetsgruppen ska i ärenden som berör en kommun som inte är representerad i arbetsgruppen knyta till sig en representant från den aktuella kommunen. Arbetsgruppen äger rätt att kalla utomstående till möten.

Bilaga B – Tilläggsstadgar för vattenkontroll och underhållsverksamhet

§ B1 Röstetal och kostnadsfördelning

Röstetal för vattenkontroll och underhållsverksamhet skall stå i proportion till erlagda medel. Kostnadsfördelning beslutas av de medlemmar i vattenrådets styrelse som bekostar verksamheten.

§ B2 Ekonomisk redovisning

Bokföringen av de särskilda verksamheterna vattenkontroll- och underhållsverksamhet skall genomföras på sådant sätt att ekonomisk ställning och bokslut för respektive verksamhet skall kunna redovisas skilt från vattenrådets övriga verksamhet.

Bilaga 1

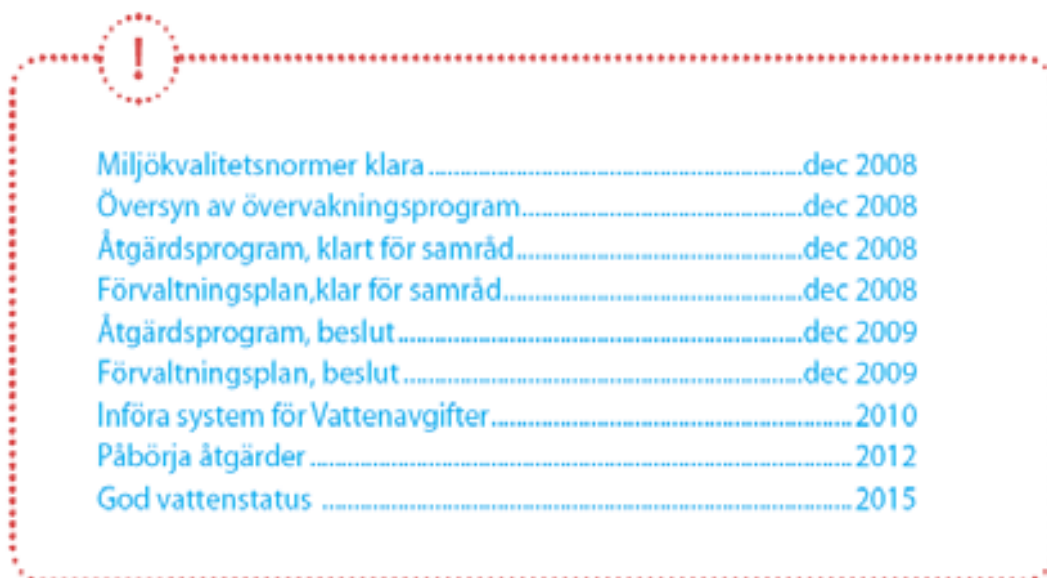
Den nya vattenförvaltningen

Vattenförvaltningsförordningen

Vattendirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG) fastslår en ram för den europeiska gemenskapens vattenpolitiska samarbete. Direktivet trädde i kraft i december 2000 (införlivat i svensk lagstiftning genom Vattenförvaltningsförordningen SFS 2004:660) och ska vara genomfört i medlemsländerna år 2015. Genom direktivet har en ram etablerats för enhetliga regler på EU-nivå för skydd av europeiska vatten; både sjöar och andra typer av vattendrag, kustvatten och grundvatten men dock inte hav. Det handlar främst om att förbättra miljöarbetet genom en gemensam lagstiftning för vatten, bland annat försöker man minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning, förbättra tillståndet för existerande akvatiska ekosystem samt reducera effekterna av översvämningar och torka. Direktivet fastslår att länderna ska arbeta på ett nytt sätt i sin vattenförvaltning, och utgå från avrinningsområden (naturens egna vattengränser) och inte från av människan införda administrativa gränser, för att åtgärda brister i vattenmiljö och vattenkvalitet.

Genom ramdirektivet för vatten, vattendirektivet, har alla EU-länder en skyldighet att nå en god vattenkvalitet till 2015, såvida inga undantagsregler kan åberopas. Direktivarbetet innebär i stora drag att miljöstatusen i olika vatten skall övervakas, bedömas och kartläggas som underlag för att fastställa mål- och miljökvalitetsnormer som i sin tur ligger till grund för åtgärdsplaner, förvaltningsplaner och slutligen åtgärder. Arbetet skall bedrivas repetitivt i sexårscykler.

I vattendirektivet betonas vikten av att genomförandet bedrivs med stort inslag av samverkan mellan myndigheter, aktörer och allmänhet.

Figur 4. Tidplan för vattendirektivets genomförande.

Arbetet inom vattenförvaltningen har försenats, vilket innebär att samrådshandlingarna för förvaltningsplan och åtgärdsprogram inte varit tillgängliga för granskning förrän i månadsskiftet februari-mars 2009. Samrådsperioden för dessa handlingar sträcker sig fram till den 1 september 2009.

Förvaltningsplaner och åtgärdsprogram

Enligt förordning (2004:660) om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön (5: e kap) skall varje vattenmyndighet upprätta och besluta en förvaltningsplan som omfattar hela vattendistriktet. Utöver förvaltningsplanen skall ett åtgärdsprogram utarbetas. Av detta skall framgå vilka åtgärder som behöver vidtas för att den eftersträlvade statusen på alla vattenförekomster skall kunna uppnås och vilka myndigheter eller kommuner som behöver vidta åtgärderna.

Av miljöbalkens 5: e kap. framgår att ett åtgärdsprogram får omfatta all verksamhet och alla åtgärder som kan påverka möjligheten att uppfylla föreskrivna miljökvalitetsnormer samt att berörda kommuner är skyldiga att inom sina ansvarsområden vidta de åtgärder som anges i fastställda åtgärdsprogram. Enligt vattendirektivets tidtabell skall såväl förvaltningsplaner som åtgärdsprogram vara fastställda senast 22/12 2009 och åtgärderna vara "vidtagna" senast den 22/12 2012.

Vattenmyndighet och beredningssekretariat

Sedan 2004 finns fem vattendistrikt i landet som administreras av en vattenmyndighet för varje distrikt. Varje vattenmyndighet har en styrelse, vattendelegation, som är den beslutande delen av myndigheten. Vattenmyndigheterna har det övergripande ansvaret för genomförandet av vattendirektivet. För att hjälpa vattenmyndigheten i sitt arbete med vattendirektivet har länsstyrelserna upprättat så kallade beredningssekretariat. Segeåns avrinningsområde ligger inom Södra Östersjöns vattendistrikt. Vattenmyndigheten för detta vattendistrikt ligger i Kalmar (länsstyrelsen) och länsstyrelsens beredningssekretariat i Malmö handlägger frågor som rör Segeåns avrinningsområde.

Allmänt om vattenråd

Vattenmyndigheten har rekommenderat att ett vattenråd bör inrättas för varje avrinningsområde. Ett vattenråd är ett frivilligt diskussionsforum för aktörer inom ett avrinningsområde, vilka gemensamt strävar efter att nå en helhetssyn på områdets vattenresurser. Vattenrådet har en rådgivande och samordnande funktion och är inte en myndighet.

De övergripande målen med vattenrådets arbete är:

- att värna och förbättra kvaliteten i våra vattenmiljöer
- att skapa ett helhetsperspektiv på vattenresurserna i avrinningsområdet
- att utgöra ett forum för samverkan vars medlemskår väl speglar intressenterna inom avrinningsområdet

I vattenrådets grundverksamhet ingår:

- att sinsemellan diskutera och samverka kring vattenfrågor,
- att delta i samråd och samverkan med vattenmyndigheten och andra myndigheter i vattenfrågor, samt därmed
- att ta ställning i olika frågor rörande vattenförekomster
- att bistå vattenmyndigheten /länsstyrelsen i arbetet med att ta fram förslag på miljökvalitetsmål/miljökvalitetsnormer och åtgärder

Hur vattenrådet skall organiseras och vilka uppgifter i övrigt som ska ingå finns ej reglerat. Lokala förhållanden och förutsättningar ska tillåtas ha stor betydelse för vattenrådsbildningen.

Vattendirektivet i nuvarande lagstiftning

Miljöbalken - miljö kvalitetsnormer

Vattenmyndigheterna skall även fastställa kvalitetskrav för alla vattenförekomster och skyddade områden i sina distrikt. För ytvattenförekomster som inte är klassade som konstgjorda eller kraftigt modifierade ska kvalitetskravet vara att tillståndet inte får försämrats jämfört med nuläget och att god ekologisk och kemisk ytvattenstatus ska ha uppnåtts senast 2015, om inte undantagsregler kan tillämpas. För konstgjorda och kraftigt modifierade ytvatten ska kravet istället vara att god "ekologisk potential" och god kemisk ytvattenstatus skall ha nåtts till samma tidpunkt. Även här gäller att inga försämringar får ske. Beträffande grundvattenförekomster ska kravet vara att tillståndet, med avseende på kvalitet och volym, inte får försämrats och att god grundvattenstatus skall ha uppnåtts senast 2015 (Vattenförvaltningsförordningen, 4 kap).

De kvalitetskrav som fastställs av vattendelegationerna i varje vattendistrikt kommer att få status av miljö kvalitetsnormer. Miljö kvalitetsnormer är juridiskt bindande. Kommuner och myndigheter ska i sin fysiska planering beakta gällande miljö kvalitetsnormer så att dessa inte överträds (Miljöbalken 5 kap. 3 §, Plan och bygglagen 2 kap. 1 §). Enligt Miljöbalken (5 kap) skall myndigheter och kommuner även säkerställa att meddelade miljö kvalitetsnormer uppfylls när de

- prövar tillåtlighet, tillstånd, godkännanden, dispenser och anmälningsärenden,
- utövar tillsyn, eller
- meddelar föreskrifter

Detta innebär i praktiken att de verksamheter inom ett avrinningsområde som enligt lagen kan åläggas att uppfylla de nya miljö kvalitetsnormer, är de som även idag prövas av myndigheterna. Det gäller alltså tillståndspliktig verksamhet, vilket främst gäller alla punktutsläpp (industrier, reningsverk, enskilda avlopp, större jordbruksföretag m.m.). I övrigt finns i nuläget inga direkta verktyg att genom lagstiftning arbeta med de åtgärdsplaner som blir gällande. Det är inte heller tydligt att myndigheter som kommuner och länsstyrelser inom sina ansvarsområden ska verka för att miljö kvalitetsnormer uppnås/upprätthålls, förutom vid just nämnda tillämpning av Miljöbalken. Det finns dock en önskan från vattenförvaltningen om att lagstiftningen bör förbättras, vilket tydligt framgår av följande skrivning i Samrådshandlingen "Samarbete för bättre vatten" som nu är ute på remiss: *Miljö kvalitetsnormernas och Åtgärdsprogrammets status bör förtydligas och preciseras. Det måste också tydliggöras hur dessa ska styra myndigheter, kommuner och enskilda...."*

PBL - Översiktsplaner, detaljplaner och bygglov

I ett PM från Boverket² uppmärksammar verket hur nuvarande och eventuellt kommande lagstiftning, kring miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram, kan komma att påverka den kommunala planverksamheten.

I nu gällande lagstiftning finns det inga krav på kommunerna att de i sin tillämpning av plan och bygglagen (PBL) ska följa de krav som ställs i ett åtgärdsprogram. Det finns dock redan nu krav i PBL att man i översiktsplaner (ÖP) skall redovisa hur man avser att iaktta gällande miljö kvalitetsnormer och det finns en skyldighet för länsstyrelsen att bevaka detta i sin granskning. I och med att ÖP endast är ett vägledande dokument kommer det aldrig att innebära några direkta förbud för att planera en viss verksamhet. Däremot finns redan idag bestämmelser i PBL (kap 2) om att miljö kvalitetsnormer inte får överskridas om man ger tillstånd för bygglov eller upprättar en detaljplan. Här finns alltså en tydlig koppling till de kommande miljö kvalitetsnormer som innebär att verksamhet som kan påverka vattenkvaliteten inte får tillåtas i områden där miljö kvalitetsnormer riskerar att överträdas eller redan är klassade som icke god status.

² PM från Boverket 2004-04-14: Åtgärdsprogram – några frågor som måste uppmärksammas